

Носівська міська гімназія  
Носівської міської ради Чернігівської області

СХВАЛЕНО  
педагогічною радою Носівської  
міської гімназії  
Носівської міської ради  
Чернігівської області  
Протокол № 6 від 10.06.2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Директор гімназії  
П. СІПЧЕНКО  
10.06.2020 р.

Наказ № 61  
від 10.06.2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ  
про внутрішню систему забезпечення якості  
освіти у Носівській міській гімназії  
Носівської міської ради Чернігівської області

## I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Головною метою освітньої діяльності гімназії є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства. Досягнути цієї мети можна, забезпечивши високий рівень якості освіти.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Носівської міської гімназії Носівської міської ради Чернігівської області розроблено відповідно до вимог п.3 ст.41 Закону України «Про освіту», Статуту гімназії, Стратегії розвитку закладу освіти, посадових обов'язків педагогічних працівників.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- моніторинг якості освіти.

Система забезпечення якості освіти гімназії базується на принципах надання якісної освіти здобувачам освіти усіма педагогічними працівниками, відповідальності кожного педагогічного працівника за якість освітніх послуг.

Внутрішня система забезпечення якості освіти закладу забезпечується на 4-х рівнях:

1. управління діяльністю, націлений на виконання вимог щодо якості надання освітніх послуг;
2. управління педагогічними ресурсами, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітнього процесу;
3. управління системою якості, яка націлена на підтвердження впевненості здобувачів освіти в тому, що вимоги до якості освіти будуть виконані;
4. постійний контроль якості, моніторинг, орієнтований на підвищення ефективності та результативності управління.

*Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти є :*

- Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми закладу, якістю знань, умінь, навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення.
- Контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації.
- Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.
- Моніторинг ресурсного потенціалу гімназії.

## II. СТРАТЕГІЯ (ПОЛІТИКА) ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Стратегія та процедури забезпечення внутрішньої системи якості освіти базуються на наступних *принципах*:

1. **Дитиноцентризм.** Головним суб'єктом, на якого спрямована освітня діяльність школи, є дитина.

2. **Автономія закладу освіти,** яка передбачає самостійність у виборі форм і методів навчання, визначення стратегії і напрямів розвитку закладу освіти, які відповідають нормативно-правовим документам, Державним стандартам загальної середньої освіти.

3. **Цілісність системи управління якістю.** Усі компоненти діяльності закладу освіти взаємопов'язані, це створює взаємозалежність між ними. Наприклад, якість освіти залежить від оптимального добору педагогічних кадрів, мотивуючого освітнього середовища, використання освітніх технологій, спрямованих на оволодіння ключовими компетентностями, сприятливої для творчої роботи психологічної атмосфери. Зниження якості хоча б одного названого компоненту знизить у цілому якість освіти.

4. **Постійне вдосконалення.** Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти – це постійний процес, за допомогою якого відбувається вдосконалення освітньої діяльності, підтримується дієвість закладу, забезпечується відповідність змінам у освітній сфері, створюються нові можливості тощо.

5. **Вплив зовнішніх чинників.** Система освітньої діяльності у закладі освіти не є замкнутою, на неї безпосередньо впливають зовнішні чинники – засновник, місцева громада, освітня політика держави.

6. **Гнучкість і адаптивність.** Система освітньої діяльності змінюється під впливом сучасних тенденцій розвитку суспільства.

Основними *політиками і процедурами* забезпечення якості освітньої діяльності в гімназії є:

- моніторинг навчальних досягнень учнів з української мови, профільного предмету або предмету, що вивчається поглиблено (математика, англійська мова) щорічно, інших навчальних предметів відповідно до графіка у вигляді контрольних зрізів знань, спостереження за освітнім процесом тощо;

- порівняння рівня навчальних досягнень випускників із результатами ДПА, ЗНО;
- моніторинг адаптації учнів 5 класів у закладі;
- моніторинг ведення учнівських зошитів, щоденників;
- моніторинг дотримання системи оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до критеріїв оцінювання;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників за результатами атестації, сертифікації, участі у педагогічних конкурсах, семінарах, тренінгах;
- забезпечення публічності інформації про діяльність гімназії на сторінках місцевої преси, офіційному вебсайті закладу, сторінках у соціальних мережах;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогів та учнів;
- запобігання та протидія булінгу.

Інструментами внутрішнього моніторингу якості освіти гімназії є анкетування учасників освітнього процесу, вивчення документації, кількісно-якісного складу педагогічних працівників, моніторингу навчальних досягнень учнів, спостереження за проведенням навчальних занять педагогами, моніторинг дотримання санітарно-гігієнічних умов, матеріального забезпечення навчальних приміщень, безпечної та комфортної роботи в мережі Інтернет, безпеки спортивного майданчика, роботи їдальні та бібліотеки тощо.

### III. МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Система забезпечення академічної доброчесності в Носівській міській гімназії функціонує відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту», ст. 43 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності. Керівник та інші педагогічні працівники закладу освіти забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до своєї компетенції.

Дотримання академічної доброчесності *педагогічними працівниками* передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково- педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності *здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

*Порушенням академічної доброчесності* вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.
- не можуть бути залучені до проведення процедур та заходів забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад та інших змагань;
- не можуть отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року;

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зауваження;
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення отриманих із порушеннями академічної доброчесності академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.

Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначені Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу закладу освіти.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

#### IV. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Реформування загальної середньої освіти передбачає зміни у підходах до оцінювання навчальних досягнень учнів:

- вимоги до оцінювання результатів навчання мають визначатися з урахуванням компетентісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності;
- оцінювання має ґрунтуватися на позитивному підході, що передбачає врахування рівня навчальних досягнень учня.

Розроблення, оприлюднення та інформування про критерії оцінювання робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх учасників процесу. Система оцінювання навчальних досягнень учнів повинна мати чіткі та зрозумілі вимоги до навчальних досягнень, дозволяти гарантовано досягти і перевищити ці результати, заохочувати учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати негативну оцінку, розвивати в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях, використовувати само оцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.

Система оцінювання не можлива без інформування учнів про критерії оцінювання та розуміння того, як і за що їх оцінюють.

Результати навчальної діяльності учнів на всіх етапах шкільної освіти не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками, метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

*До ключових компетентностей належать:*

1) *вільне володіння державною мовою*, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) *здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами*, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) *математична компетентність*, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів

та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) *компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій*, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) *інноваційність*, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) *екологічна компетентність*, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;

9) *громадянські та соціальні компетентності*, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) *підприємливість та фінансова грамотність*, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- *контролююча* - визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- *навчальна* - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- *діагностико-коригувальна* - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- *стимульовально-мотиваційна* - формує позитивні мотиви навчання;
- *виховна* - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь учнів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички - дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Навчальні досягнення учнів середньої та старшої школи оцінюються відповідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 13.04.2011 р. №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів

(вихованців) у системі загальної середньої освіти» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за №566/19304, наказу Міністерства освіти і науки України» №1222 від 21.08.2013 року «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

Відповідно до критеріїв оцінювання передбачено чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Вони визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

За Критеріями оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів на уроках і вдома, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної, зокрема індивідуальне, групове та фронтальне опитування; письмової, зокрема самостійні та контрольні роботи, тестування; графічної, зокрема робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами; практичної, зокрема виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу. У випадку невідповідності рівня навчальних досягнень учня (учениці) цим Критеріям позначається "не атестований".

# КРИТЕРІЇ

## оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I. Початковий</b>       | 1    | Учні розрізняють об'єкти вивчення                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                            | 2    | Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення                                                                                                                                                                                                  |
|                            | 3    | Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання                                                                                                                                                                                                   |
| <b>II. Середній</b>        | 4    | Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію                                                                                                                                                                                   |
|                            | 5    | Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило                                                                                                                                                                        |
|                            | 6    | Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком                                                                                                           |
| <b>III. Достатній</b>      | 7    | Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії                                                                                                 |
|                            | 8    | Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності          |
|                            | 9    | Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією                                                                               |
| <b>IV. Високий</b>         | 10   | Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення                                                                                                                                                                                   |
|                            | 11   | Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми                                                                                                        |
|                            | 12   | Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення |

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль "За високі досягнення в навчанні" та срібну медаль "За досягнення в навчанні", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від

17.03.2015 № 306 та погоджено Міністерством юстиції України № 354/26799 від 31.03.2015 (зі змінами, внесеними наказом МОН України №152 від 17.02.2019 р.) підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Більш гнучкої, різнопланової системи оцінювання потребує профільна старша школа, яка на основі диференційованого навчання повинна враховувати не лише навчальні досягнення, але і творчі, проектно-дослідницькі, особистісні, соціально значущі результати, уміння вирішувати проблеми, що виникають у різних життєвих ситуаціях.

Будь-яка робота учнів під час проведення навчального заняття має бути оцінена. Не обов'язково через виставлення балів. Вчитель має широко застосовувати у своїй роботі словесне оцінювання навчальних досягнень, яке дає змогу оцінити індивідуальний поступ учня, прогрес у оволодінні ключовими компетентностями.

Оцінювання повинне бути спрямоване насамперед на роботу учня і не використовуватися з каральною метою. За необхідності вчитель оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які мають бути чіткими і зрозумілими.

Важливо також надавати учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснювати, що виконано правильно, а в чому є недоробки, пропонувати способи поліпшення.

Критерії оцінювання, запропоновані МОН, є загальними і використовуються як основа. При виконанні обов'язкового виду роботи вчитель повинен мати розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму гімназії, компетентісний підхід до викладання предмету, організаційну форму проведення навчального заняття..

Учні потрібно систематично інформувати про розроблені вчителем критерії оцінювання. Інформація про критерії оцінювання може бути донесена до учнів у різних формах: усній, шляхом розміщення на інформаційних стендах, через інтерактивну Інтернет-платформу, електронну пошту тощо.

Розроблені вчителем критерії оцінювання не потребують затвердження керівництвом гімназії.

## V. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічну діяльність у закладі здійснюють особи, які працюють на посадах педагогічних працівників. На посаду педагогічного працівника

приймаються особи, фізичний і психологічний стан яких дозволяє здійснювати педагогічну діяльність та які мають та/або професійну кваліфікацію, що відповідає встановленим законодавством кваліфікаційним вимогам.

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Метою атестації є стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності навчально-виховного процесу.

Атестація педагогічних працівників є обов'язковою.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Один із принципів організації атестації - здійснення *комплексної* оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Професійний розвиток педагогічних працівників передбачає постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та будь-які інші форми професійного зростання.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Процес професійного зростання не обмежується лише формами підвищення кваліфікації за межами закладу. Це має бути безпервний системний процес: обмін досвідом, розроблення системи навчальних занять, публікації в друкованих та електронних джерелах, самоосвітня діяльність.

## Критерії оцінювання роботи вчителя

### I. Професійний рівень діяльності вчителя

| Кваліфікаційні категорії                              |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Критерії                                              | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                                                                                                                              | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                       | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                      |
| 1. Знання теоретичних і практичних основ предмета     | Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя .<br>Має глибокі знання зі свого предмета                                                                                                                                                                        | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін                                                                                           | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми                                 |
| 2. Знання сучасних досягнень у методиці:              | Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання                                                                | Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи | Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики                                                                                  |
| 3. Уміння аналізувати свою діяльність                 | Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи | Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей  | Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації |
| 4. Знання нових педагогічних концепцій                | Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов                                                                                                     | Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами                                                                    | Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності                                                               |
| 5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня | "Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях                                                                                                 | Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення                                             | Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях                         |

## II. Результативність професійної діяльності вчителя.

| Критерії                                                         | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Володіння способами індивідуалізації навчання                 | Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку: здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей                                                                       | Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей                                                                                                                                                           | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми                                                                                                     |
| 2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів              | Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння | Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками                          | Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками |
| 3. Робота з розвитку в учнів загально-навчальних вмінь і навичок | Прагне до формування навичок раціональної організації праці                                                                                                                                                                                                                                                                         | Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 4. Рівень навченості учнів                                       | Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів                                                                                                                                                                                   | Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірок робіт, екзаменів                                                                                                                                                                                                                                | Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук                                  |

| III. Комунікативна культура                  |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Критерії                                     | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                       | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1. Комунікативні й організаторські здібності | Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю | Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює | Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності |
| 2. Здатність до співпраці з учнями           | Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації                                                            | Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя                                                                                          | Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів     |
| 3. Готовність до співпраці з колегами        | Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами                    | Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі                                                                                                                                                                                                  | Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 4. Готовність до співпраці з батьками        | Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками                                                 | Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології                                                                                                                                                                              | Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності                                                                                                                                                                                                                                   |
| 5. Педагогічний такт                         | Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями.                                                              | Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 6. Педагогічна культура                      | Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди                                                            | Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію                                                                                                                                                                                                                      | Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 7. Створення комфортного мікроклімату        | Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини                                              | Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості                                                                                                                                                     | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника, що здійснюється шляхом незалежного тестування, само оцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

За результатами успішного проходження сертифікації педагогічному працівникові видається сертифікат, який дійсний упродовж трьох років. Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником.

Педагогічні працівники, які отримують доплату за успішне проходження сертифікації, впроваджують і поширюють методики компетентісного навчання та нові освітні технології.

*Визначальними критеріями* в оцінюванні педагогічної діяльності педагогічних працівників гімназії також є:

- Ефективність планування педагогічним працівником своєї діяльності, аналіз її результатів;
- Застосування освітніх технологій, спрямованих на формування ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти;
- Формування та реалізація індивідуальних освітніх траєкторій;
- Створення та використання освітніх ресурсів (блоги, відео матеріали, електронні презентації, вебсайти, методичні розробки тощо);
- Формування суспільних цінностей у здобувачів освіти;
- Здійснення інноваційної діяльності, участь у освітніх проектах;
- Застосування технологій особистісно зорієнтованого навчання;
- Проведення тісної співпраці з батьками з питань організації освітнього процесу;
- Організація педагогічної діяльності та навчання на засадах академічної доброчесності;
- Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі.

## VI. КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИХ ПРАЦІВНИКІВ ГІМНАЗІЇ

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки *концептуальних положень*, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;

- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачення часу всіма працівниками закладу;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від керівника навчального закладу *фахових компетенцій*:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Директор Носівської міської гімназії здійснює безпосереднє управління закладом освіти і несе відповідальність за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність гімназії.

Директор гімназії є представником закладу освіти у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними і фізичними особами і діє без довіреності в межах повноважень, передбачених законами та установчими документами закладу освіти.

Керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень:

- організовує діяльність закладу освіти;
- вирішує питання фінансово-господарської діяльності закладу освіти;
- призначає на посаду та звільняє з посади працівників, визначає їх функціональні обов'язки;
- забезпечує організацію освітнього процесу та здійснення контролю за виконанням освітніх програм;
- забезпечує функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- забезпечує умови для здійснення дієвого та відкритого громадського контролю за діяльністю закладу освіти;

- сприяє та створює умови для діяльності органів самоврядування закладу освіти;
- сприяє здоровому способу життя здобувачів освіти та працівників закладу освіти;
- забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування).
- здійснює інші повноваження, передбачені законом та установчими документами закладу освіти.

Діяльність керівника закладу визначається такими *чинниками*:

- рівнем його компетентності;
- обраною концепцією власної діяльності;
- рівнем розвитку і спрямованості організаційної культури закладу.

Запорукою високого рівня освітньої діяльності є висококваліфіковані й відповідальні працівники. Заступники директора, педагогічні та інші працівники призначаються на посаду та звільняються з посади керівником закладу освіти.

Атестація заступників директора та керівника гімназії здійснюються відповідно до вимог Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №1135 від 08.08.2013 р.

Установити ефективність освітнього процесу, якість створених умов для його проведення, вплив керівника на продуктивність роботи гімназії неможливо без належної оцінки результатів його діяльності.

Ефективність управлінської діяльності директора включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу.

#### Оцінювання управлінської діяльності керівника закладу освіти

| №<br>п/п | Аспекти, види діяльності<br>директора                                                | Вплив на результативність освітнього процесу |           |          |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------|----------|
|          |                                                                                      | Високий                                      | Достатній | Середній |
| 1        | Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.        |                                              |           |          |
| 2        | Стратегічне планування розвитку закладу, аналіз та самоаналіз результатів діяльності |                                              |           |          |
| 3        | Формування річного оцінювання на стратегічних засадах розвитку закладу               |                                              |           |          |
| 4        | Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів                 |                                              |           |          |

|    |                                                                                                           |  |  |  |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
| 5  | Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів                   |  |  |  |
| 6  | Сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників                                                 |  |  |  |
| 7  | Створення умов для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу                              |  |  |  |
| 8  | Мотивація медпрацівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, інноваційної діяльності |  |  |  |
| 9  | Поширення позитивної інформації про заклад.                                                               |  |  |  |
| 10 | Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).                               |  |  |  |
| 11 | Застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі                                                          |  |  |  |
| 12 | Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу                              |  |  |  |
| 13 | Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників                                              |  |  |  |
| 14 | Прийняття управлінських рішень з урахування пропозицій учасників освітнього процесу                       |  |  |  |
| 15 | Впровадження політики академічної доброчесності                                                           |  |  |  |

## VII. РЕСУРСИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Одним із основних елементів забезпечення якості освітнього процесу в Носівській міській гімназії є наявність відповідних ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних) та ефективність їх застосування.

Навчальні програми, за якими здійснюється освітній процес здобувачів загальної середньої освіти, забезпечують можливість досягнення ключових компетентностей.

Необхідною умовою для здійснення якісного освітнього процесу є наявність у гімназії необхідних приміщень та засобів навчання.

Оптимальна кількість приміщень та їх площі визначається проектною потужністю закладу.

Функціональні групи приміщень гімназії:

- Навчальні кабінети, навчальні кабінети фізики, хімії, біології з лаборантськими.
- Актова зала.
- Спортивна зала.
- Кабінети хореографії.
- Бібліотека.
- Їдальня.
- Психологічний, медичний кабінети.
- Допоміжні та підсобні приміщення (вестибুলь, рекреація, санвузли).

Навчальні кабінети необхідно обладнувати з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог та вимог охорони праці і безпеки життєдіяльності. Їх забезпечення повинно відповідати можливостям формування ключових компетентностей учнів.

*Вимоги до організації харчування:*

- належний матеріально-технічний стан харчоблоку та їдальні;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог;
- засвідчення підписом керівника щоденного меню;
- щоденний контроль за якістю продуктів, що надходять до їдальні, умовами їх зберігання, дотримання термінів реалізації і технології виготовлення страв;
- затвердження примірного 2-тижневого меню і контроль за фактичним його виконання;
- дотримання санітарно-протиепідемічного режиму на харчоблоці та проходження обов'язкових медичних оглядів працівниками харчоблоку.

Одним із ресурсів забезпечення освітнього процесу є використання Інтернету. Керівник закладу повинен дбати про безпечний доступ до мережі та дотримання правил користування нею.

Щоб уникнути ризиків необхідно проводити дії щодо безпечного користування Інтернетом. Вони передбачають:

- встановлення контент-фільтрів, наявність антивірусних програм, користування мережею під час навчальних занять під наглядом педагогів, моніторинг гімназійних ресурсів на предмет розміщення на них несанкціонованої інформації;
- забезпечення учнів та педагогів навчанням щодо безпечного користування мережею Інтернет;

- збереження персональних даних учасників освітнього процесу.

## VIII. ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність. Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та частково система електронного документообігу.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. У цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота вебсайту Носівської міської гімназії та сторінки у соціальній мережі Facebook, застосування в роботі програмних засобів та хмарних технологій (learningapps.org, classtime, classdojo, Youtube тощо), інформування педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси, месенджери, Viber.

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля та забезпечення публічності інформації про заклад освіти в Носівська міській гімназії функціонує офіційний сайт закладу <http://nosivgimn.moy.su>.

Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту». На вебсайті розміщуються:

- статут гімназії;
- ліцензія на провадження освітньої діяльності;
- Структура і органи управління закладу освіти;
- Кадровий склад закладу освіти;
- Освітня програма, що реалізується в гімназії та перелік освітніх компонентів, що передбачені освітньою програмою;
- Ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у гімназії;
- Мова освітнього процесу;
- Наявність вакантних посад;

- Матеріально-технічне забезпечення закладу
- Результати моніторингу якості освіти;
- Річний звіт про діяльність закладу освіти;
- Правила прийому до закладів освіт;
- Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- Інша інформація, що оприлюднюється за рішенням закладу освіти або на вимогу законодавства.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час навчального заняття передбачає доречність їх використання, мотивацію до пізнавально-навчальної діяльності учнів. Використання ІКТ не повинно обмежуватися виключно інтерактивною дошкою, комп'ютерною презентацією. Це може бути спільний пошук інформації в мережі, використання сайтів для виконання завдань онлайн тощо.

## ІХ. ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ, УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ТА РОЗУМНЕ ПРИСТОСУВАННЯ

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб.

Принципи універсального дизайну:

1. *Рівність і доступність використання.*

Надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення окремих груп населення.

2. *Гнучкість використання.*

Дизайн повинен забезпечити наявність широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів, що забезпечує можливість швидкої зміни конфігурації освітнього середовища, форми роботи під час заняття.

3. *Просте та зручне використання.*

Дизайн повинен забезпечувати простоту та інтуїтивність використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача.

4. *Сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів.*

Дизайн повинен сприяти ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача.

5. Терпимість до помилок користувачів.

Дизайн повинен звести до мінімуму можливість виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.

6. Низький рівень фізичних зусиль.

Дизайн розраховано на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.

7. Наявність необхідного розміру і простору.

Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.

8. Дотримання балансу візуальної стимуляції.

9. Уникнення зайвого візуального шуму, використання кольорів, які гармонують і не відволікають увагу.

10. Наявність місць для роботи та відпочинку педагогів.

*Форми розумного пристосування в організації освітнього процесу:*

- внесення змін чи модифікацій до будівель (встановлення пандусів, зміна дверного проходу, фарбування приміщення в контрастні кольори).

- Пристосування простору. Забезпечення доступності туалетних кімнат, достатній простір пересування між меблями, зонування приміщення.

- Інформативність (наявність позначок, написів на дверях, вказівників)<sup>4</sup>

- Обладнання (лампи на столах, меблі, висота яких регулюється).

## Х. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Моніторинг якості освіти - це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у школі.

- Створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу.

- Аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання.
- Створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів.
- Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в школі.

#### Предмет моніторингу.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти.

Об'єкти моніторингу. Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в школі, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- учитель;
- класний керівник;
- батьки і громадськість та ін.

#### Суб'єкти моніторингу.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація закладу;
- органи управління освітою (різних рівнів).

#### Форми та методи моніторингу.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичних об'єднань (проведення контрольних робіт, участь у I та II етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, відвідування уроків);
- зовнішнє оцінювання діяльності органами управління освітою.

#### Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

#### Очікувані результати:

- Отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти.
- Покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

#### Підсумки моніторингу:

- Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

- Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директору, педагогічних радах.

- За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

*Показники опису* та інструментів внутрішнього моніторингу якості освіти:

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності - якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу.

2. Контингент здобувачів освіти.

3. Психолого-соціологічний моніторинг.

4. Здобувачі освіти. Результати навчання.

5. Педагогічна діяльність.

6. Управління закладом освіти.

7. Освітнє середовище.

8. Медичний моніторинг.

9. Моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності.

10. Формування іміджу сучасного закладу освіти.

Внутрішня система забезпечення школою якості освіти повинна бути об'єктивною, відкритою, інформативною, прозорою.

## ХІ. МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ БУДЬ-ЯКИМ ПРОЯВАМ ДИСКРИМІНАЦІЇ, БУЛІНГУ

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;  
- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

*Керівник закладу освіти* має такі повноваження щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню):

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в гімназії;

- розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;

- сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;

- з урахуванням пропозицій територіальних органів Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формулювання та реалізує державну правову політику, служби у справах дітей та соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в гімназії;

- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та відповідних заходів реагування;

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) у закладі освіти.

*Заступник директора з виховної роботи* має такі повноваження щодо запобігання булінгу у закладі освіти:

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;

- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;

- прозорість та інформаційну відкритість шляхом формування та оприлюднення на Веб-сайті розміщення в інформаційних куточках для батьків здобувачів освіти інформацію та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу,

- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

*Психологічна служба* має повноваження:

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;

- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід - консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

*Педагогічні та інші працівники гімназії:*

- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

- повідомляють директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;

- сприяють директору у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

- виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) у гімназії.

Комплекс заходів із запобігання, профілактики та попередження булінгу передбачає ознайомлення усіх учасників освітнього процесу з Планом заходів із протидії булінгу (цькуванню), що розроблений і оприлюднений у гімназії.